

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 9. Устава Републике Србије, којим је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује између осталог и производњу и промет запаљивих, експлозивних и других опасних материја.

II РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Полазећи од уставног опредељења да свако има право на безбедан живот и рад, као и на заштиту живота и материјалних добара, те да је држава обавезна да створи услове неопходане за безбедност људи, њихове имовине, као и чињенице да су у процесу промета, производње, складиштења и употребе запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова укључени и евентуални ризици и опасности од избијања пожара, експлозија и хаварија, неопходно је спроводити низ превентивних, заштитних и безбедносних мера које се прописују Законом о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима.

Постојећа правна регулатива ову област покрива Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима, који је донет 1977. године, а последње измене су извршене 1994. године. Имајући у виду да законска регулатива, која данас уређује предметну област, не прати савремена техничка решења у области безбедности и заштите при руковању са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима као и начине за њихово ускладиштавање и која није прилагођена савременим прописима, наметнула се обавеза пре свега за одвајањем законске регулативе која покрива област експлозивних материја и регулативе која покрива област запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова као и за доношење нових закона који регулишу ове области. Ово је потребно спровести јер се предметни Закон из 1977. године мора поделити на два нова закона. Закон о коме је овде реч ослања се на прописе савремених европских земаља и није предвиђено да се у поступку његовог доношења изврши транспонување европских директива јер не постоје. У истом поступку се предвиђа, услед раздвајања закона на два дела, доношење Закона о експлозивним материјама у који ће се извршити транспонување одговарајућих европских директива (Директива 2007/23/ЕЗ Европског парламента и Директива Савета ЕУ 93/15/ЕЕЗ од 15.04.1993) . Из напред наведеног разлога предвиђено је њихово доношење Националним програмом за усвајање правних тековина ЕУ 2013-2016 године.

Имајући у виду чињеницу да запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови представљају незаобилазне енергенте од којих зависи индустрија, саобраћај и друге привредне гране, као и услове под којима се безбедно стављају у промет, производе, ускладиштавају и употребљавају неопходно је предвидети адекватне услове за постављање, изградњу и реконструкцију објеката за производњу, ускладиштавање и промет ових материја и створити потребан степен безбедности. То је могуће спровести израдом новог закона који ће свеобухватно покривати ову област.

Осим наведеног, предлогом новог Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, уређена је и област руковања запаљивим течностима и гасовима,

контрола у процесу производње, складиштења и њихове дистрибуције, као и надзор и казнене одредбе против прекршилаца законских одредби.

Доношењем Закона о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, обезбедиће се све правне предпоставке да Република Србија потпуно и у складу са савременим техничким достигнућима и прописима развијеног света и Европске Уније, постигне апсолутну законодавну уређеност у овој области.

III ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Основне одредбе Нацрта закона

Основним одредбама, чланом 1. Нацрта, прописана је материја коју уређује овај закон. Наиме, он прописује безбедносне услове у погледу примене мера заштите од пожара и експлозија приликом постављања, изградње, реконструкције, адаптације и санације и коришћења постројења и објеката за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова, ради спречавања настајања и ширења пожара и експлозија, гашење пожара као и спровођење надзора над тим мерама.

Чланом 2. Нацрта закона, прописана је примена овог закона и у раду Министарства одбране, осим ако посебним прописом није другачије уређено, као и ограничења у његовој примени.

Чланом 3. Нацрта, прецизно су одређени (дефинисани) изрази и појмови употребљени у овом закону.

Члан 4. Нацрта закона утврђује одговорност за спровођење мера предвиђених Нацртом овог закона.

Чланом 5. Нацрта закона, прописана је конструкција посуда, резервоара, цевовода, технолошких процесних судова који садрже запаљиве и гориве течности и запаљиве гасове.

Услови за безбедну изградњу објеката и постројења за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова

У другој глави Нацрта закона уређени су услови за безбедну изградњу објеката и постројења за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

У члановима 6. и 7. прописани су услови за постављење и изградњу објеката и постројења, одређена је надлежност организационих делова министарства за давање одобрења за место постављења односно локацију и прописан садржај захтева за одобрење локације.

Члан 8. уређује давање сагласности на техничку документацију и сагласности на спроведене мере заштите од пожара предвиђене техничком документацијом.

У члану 9. утврђени су циљеви заштите од пожара и експлозија који се морају постићи приликом пројектовања и изградње као и начини за њихово постизање и доказивање.

Чланови од 10. до 18. уређују конкретне услове који морају испуњавати технолошки процеси у којима се употребљавају запаљиве и гориве течности и запаљиви гасови, одвојеност у пожарне секторе, обавезу постојања експлозивног одушка, инсталација безбедносне расвете, заштите од статичког електрицитета и атмосферског пражњења. Утврђује се и обавеза израде Анализа зона опасности на местима угроженим од

експлозивних смеша и експлозија и прописује обавеза прибављања сагласности Министарства. Прописује обавеза опремања објекта апаратима за почетно гашење пожара и обележавање опреме и уређаја за гашење пожара.

Услови за обављење послова складиштења држања и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова и одржавање и контролисање постројења

Трећа глава прописује безбедносне услове за обављење послова складиштења држања и промета запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова и одржавање и контролисање постројења.

У члану 19. прописана је организација и вршење контроле спровођења мера заштите од пожара и експлозија.

Услови и начин оспособљавања за физичка лица која обављају послове складиштења, држања и промета прописани су кроз члан 20 и 21.

Члановима 22. до 25. уређени су услови за безбедно складиштење, држање и промет кроз забрану складиштења и промета у објектима, деловима објеката или простора који за то нису намењени, забрану држања у тим објектима материја склоних самозапаљењу и посебни услови за чување употребљене амбалаже. Ради безбедности људи и имовине, прецизно су утврђене радње које се смеју обављати у зонама опасности.

Члановима од 26. до 28. прописан је поступак одржавања и контроле исправности како објеката и постројења за запаљиве и гориве течности и гасове, тако и контролисање уређаја и инсталација за заштиту од пожара и експлозија у њима, резервоара и посуда са запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима, испитивање машинске, електричне и технолошке инсталације, опреме и уређаја који се налазе у зонама опасности.

Инспекцијски надзор

Петом главом, Чланом 29 предвиђено је да инспекцијски надзор над применом овог закона и прописима донетима на основу њега врши Министарство унутрашњих послова преко инспектора.

Чланом 30. одређена су права и дужности инспектора приликом вршења инспекцијског надзора.

У члану 31. прописано је овлашћење инспектора у вези налагања мера забране и налагања других мера којима се отклањају утврђене неправилности у погледу примене мера заштите од пожара и експлозија приликом постављања, изградње, реконструкције, адаптације санације и коришћења постројења и објеката за складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова. Овим чланом разматрана и могућност жалбе на решење којим се изричу наведене мере.

Чланом 32. утврђена је и обавеза надлежног органа, да у случају када правна и физичка лица, нису спровела прописане мере заштите од пожара и експлозија, изда налог о извршењу тих мера и одреди рок за њихово извршење, односно покрене прекршајни поступак.

Чланом 33 утврђена је обавеза обавештавања других органа уколико у вршењу надзора, надлежни орган утврди да су повређени закони и прописи из надлежности тих других органа.

Члановима 34 прописана је могућност да Министар надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: Министар) доноси техничке прописе којима се ближе уређује безбедност и заштита од пожара и експлозија на инсталацијама, објектима и

постројењима, као и могућност да уколико се ови прописи односе на материју која спада и у надлежност другог министарства, ове прописе ће надлежни министри донети споразумно.

Чланом 35 прописан је начин позивања техничких прописа на српске стандарде.

Казнене одредбе

У шестој глави Нацрта закона, у члановима 36. и 37. прописани су прекршаји за повреду одредаба овог закона и прописане су висине казни за правна лица и физичка лица.

Прелазне и завршне одредбе

Седма глава садржи поглавље о прелазним и завршним одредбама.

Члановима 38.-40. прописани су рокови за доношење прописа за извршавање овог закона, престанак важења закона који се тренутно примењује, примена прописа донетих пре ступања на снагу овог закона, примена овог закона на започете поступке, као и датум ступања на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити додатна средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Који проблем се решава законом?

Законом о запаљивим и горивим течности и запаљивим гасовима, је Закон који је проистекао из постојећег Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник СРС” бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Сл. гласник СРС” бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05), односно област примене закона је уређена постојећим. Новим законом се повећава се степен безбедности лица и имовине са аспекта заштите од пожара и експлозија, уређује се израда техничка документација потребна за изградњу објеката, дефинишу се превентивне мере заштите и врши се усаглашавање са постојећом законском регулативом.

2. Који циљеви треба да се постигну доношењем закона?

Осавремењавање, ефикаснији рад државних органа, већи степен безбедности лица и имовине, доношење нових подзаконских аката и техничких прописа као и усаглашавање са донетим српским стандардима.

3. Зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема?

Доношењем овог закона предвиђа се раздвајање Закона о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Сл. гласник СРС” бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Сл. гласник СРС” бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05) на два нова закона. Предложеним законом уређује се област из домена запаљивих течности и запаљивих гасова, а другим се уређује област експлозива уз транспоновање одговарајућих европских директива (Директива 2007/23/ЕЗ Европског парламента и Директива Савета ЕУ 93/15/ЕЕЗ од 15.04.1993).

4. На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Доношењем овог закона утицаће се позитивно на рад државног органа и на правна и физичка лица која обављају производњу, прераду, складиштење, држање и промет запаљивих и горивих течности и запаљивих гасова.

5. Које су обавезе чија ће примена изазвати трошкове грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Предложеним изменама нису утврђене додатне обавезе које могу изазвати трошкове грађанима и привреди изузев у домену казних одредаби.

6. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Новим законом се стимулише развијање система заштите и сигурности и привредних активности.

7. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Нису, јер није претходила је процедура јавне расправе, те све заинтересоване стране нису имале прилику да се обавесте и изнесу своју перцепцију предложених решења.

8. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили циљеви доношења закона?

Овим законом биће донети нови подзаконски акти који су неопходни за њихову примену и то у року не дужем од четири године од стране Министарства унутрашњих послова.

Одредбе овог закона примењују се у раду министарства надлежног за унутрашње послове и Министарства надлежног за послове одбране.

Постојећи капацитети финансијски људски ресурси су задовољавајући, јер су се и претходним законом спроводиле мере заштите од пожара.

У Београду, 25.септембар 2014. године

**МИНИСТАР
УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
НЕБОЈША СТЕФАНОВИЋ**